

Asia: VN/2539/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamisen periaatteista sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aava ja Pikkujätti kiittää lausuntopyynnöstä. Erityisen hyvänä nähdään tavoite siirtää työterveyshuollon toimintaa aikaisempaan vaiheeseen työelämästä putoamisen estämiseksi.

Aava ja Pikkujätti esittää seuraavat huomiot:

Tarkoituksenmukainen yhteistyö työterveyshuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa on koko yhteiskunnan kannalta oleellista. Valtakunnallisen ohjauksen tulee mahdollistaa työntekijöille sujuvat ja oikea-aikaiset hoitopolut eri sektoreiden välillä. Työterveyshuollon osalta tätä määrittävä asetusluonnoksen 2§ ”yhteistyötä...työterveyshuollon järjestämistä koskevan sopimuksen ja toimintasuunnitelman mukaisesti” korostaa perustellusti työterveyshuollon toiminnan perustumista sopimukseen. Muun sosiaali- ja terveydenhuollon puolella on lukuisia toimijoita, joissa ei voida olla tietoisia erilaisista sopimusmalleista. Pidämme tarpeellisena täsmennystä yhteistyömallin välttämättömyydestä.

3§ edellyttää palveluntuottajalta hankittujen palveluiden jakamista työnantajan järjestettäväksi säädettyyn työterveyshuoltoon sekä sairaanhoito- ja muihin terveydenhuoltopalveluihin. Asetuksessa myöhemmin tuodaan esille tavoite erottaa työnantajan järjestettäväksi säädetyn toiminnan jakaminen työnantajaa velvoittavaan ja työnantajalle vapaaehtoiseen toimintaan eli työterveyshuoltolain 12§ toiminnan erottaminen velvoittavaan ja työterveysyhteistyössä sovittavaan osaan. Pyydämme huomioimaan olemassa olevien sopimusten muuttamisen haasteet.

4§ muutokset tukevat muuttunutta työelämää hyvin.

Hyvänä muutoksena nähdään myös 5§ muutos laadun seurannasta palveluntuottajatasolla entisen työterveysyksikkötason sijaan.

Työpaikkaselvityksen tekemiseen eli 6§ ehdotetut muutokset tuovat esille muuttuneen työelämän ja nostavat esille terveydellisen merkityksen arvioinnin. Erityisesti yhteisten työpaikkojen osalta useiden työnantajien huomiointi on selkeä parannus. Lisäys ”työpaikkaselvitystä tehtäessä” voi hyödynnettävä työturvallisuuslain 10§:n mukaista työn vaarojen selvitystä ja arviointia” voi hankaloittaa sellaisten pienten työpaikkojen tilannetta, joissa työn vaarojen selvitys ja arviointi on tehty yhteistyössä työpaikkaselvityksen teon kanssa työterveyshuollon asiantuntemusta käyttäen. Ehdotamme, että edelleen olisi hyvä työterveyshuoltokäytännön mukaista tehdä työnantajan vastuulla oleva työn vaarojen selvitys ja arviointi yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Terveystarkastukset 7§ on jaettu kahteen ryhmään. Ensimmäisessä ryhmässä on kuvattu työnantajan järjestettäväksi muun lainsäädännön edellyttämät tarkastukset, erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavaa työtä tekevien tarkastukset ja tarkastukset tehtäviin, joissa on erityisiä terveysvaatimuksia. Muista syistä tehtävät yksilöön kohdistuvat hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaiset terveystarkastukset on listattu erikseen sovittavaksi työterveysyhteistyössä. 8§ säättää työntekijän työ- ja toimintakyvyn selvittämisestä, arvioinnista ja seurannasta ja siltä osin tarkentaa edellisen pykälän terveystarkastuksia. Pykälät ovat tältä osin päällekkäisiä ja käytännössä monitulkintaisia, kun jää täsmentämättä, onko 8§ mukainen työntekijän työkyvyn tuki työnantajalle täysin vapaaehtoista ja siten mahdollista jättää kokonaisuudessaan toteuttamatta. Työkyvyn tukea ei voida toteuttaa ilman työntekijän yksilöllistä tapaamista eli asetuksen mukaista terveystarkastusta.

8§ on kirjoitettu keino järjestää yhteinen neuvottelu työterveyshuollon, työnantajan ja työntekijän kesken ja 9§ ja 10§ korostettu ryhmämuotoinen tietojen anto tukevat nykyaikaisin menetelmin toteutettavaa toimintaa.

12-14§ jatkovalmistelun pikainen käynnistäminen on tarpeellista riittävän osaamisen ja laadun varmistamiseksi.

Juntunen Aulikki
Aava ja Pikkujätti Oy